

קול קורא: גיליון מיוחד בכתב העת ישראל

משפחות בישראל: מבט רב-תרבותי

Families in Israel-A Multicultural Approach

פרופ' סילביה פוגל-ביז'אוי, פרופ' אורלי בנימין, ד"ר עולא נבואני ופרופ' רות כץ

מגמות ותהליכים חברתיים-ערכיים-פוליטיים-כלכליים ואחרים וכן התפתחויות טכנולוגיות שינו את מוסד המשפחה והביאו לריבוי ולגיוון של משפחות ושל סגנונות חיי משפחה. המסגרות המשפחתיות שתפקידיהן וגבולותיהן הלגיטימיים נקבעו בעבר כך שישרתו את החברה ויבטיחו את המשכה הביולוגי והתרבותי, הופכות כיום למסגרות שבמרכזן עומד הפרט על צרכיו ורצונותיו, על מחויבויותיו וזכויותיו. ניתן כיום להפריד בין נישואים, הורות ומשק בית בהתאם לרצון אישי, אם האקלים התרבותי-חברתי מאפשר זאת. ובהתאם, מתגבשות מסגרות משפחתיות חדשות הזוכות לגיטימציה חלקית או מלאה, כמו משפחות חד-הוריות, משפחות חד-מיניות, משפחות החיות בקוהביטציה (זוגרות), משפחות טרנסלאומיות, משפחות רב-דוריות ומשפחות מעורבות, החוצות גבולות אתניים, לאומיים, תרבותיים, דתיים ואחרים.

תמורות בתחומי מגדר גם הן תורמות את חלקן לשינויים במוסד המשפחה ובסגנונות משפחה, עם כניסת נשים למשרות תובעניות של ניהול, אקדמיה, היי טק ואחרות, כשבמקביל, (חלק מ)הגברים נוטלים חלק יותר משמעותי בחיי המשפחה ובטיפול בילדים. איזון עבודה-משפחה מקבל צורות שונות, בהתאם לעמדות כלפי מגדר, מאפייני התעסוקה, המדיניות החברתית הנהוגה, המדיניות הארגונית ועוד. משפחות אלו, המוכרות בספרות בשם "המשפחות החדשות", מתקיימות לצד משפחות גרעיניות (המשפחות המודרניות הנורמטיביות) ולצד מסגרות משפחתיות מסורתיות יותר בהן תפקידי מגדר והורות ונורמות התנהגות מכתבים קודים של התנהלות משפחתית כבעבר. יחד עם זאת, בכל צורות ומבני משפחה, ממשיכות להתקיים צורותיה המגוונות של האלימות במשפחה, בעיקר כלפי נשים, ילדים וחסרי ישע, תהיה זו אלימות פיזית, אלימות מינית, אלימות נפשית ואלימות כלכלית.

בישראל מתרחשים אותם תהליכים, ואולם שלא כמו בארצות הברת – תעשייתיות האחרות, מוסד המשפחה נשאר מרכזי בחיי הפרט והכלל, ולכן לדפוסים ולסגנונות חיי משפחה, ייחודיות משלהם המבטאת את השילוב בין חדש וישן, בין שוויון לאי-שוויון מיגדרי, ובין מסורתיות ומודרניות (לפוסט)מודרניות. ייחודיות זו גם באה לידי ביטוי, למשל, בזמן הסגר הביתיבימי ההתמודדות עם הקורונה: בין היתר, אומצו דפוסי הורות חדשניים, וקודמו פתרונות מגוונים ליצירת איזון משפחה-עבודה. במקביל, ושלא במפתיע במצבי משבר, חלה עליה באלימות כלפי נשים, כלפי ילדים ובין ילדים.

אנו מתכננות להוציא חוברת נושא-גיליון מיוחד בשיתוף עם כתב העת **ישראל** – כתב עת היסטורי ורב תחומי לחקר הציונות וישראל בעריכת ד"ר רונה יונה, היוצא לאור על ידי המכון לחקר הציונות וישראל

ע"ש חיים וייצמן באוניברסיטת תל אביב.. מטרתנו היא להציג סוגיות מגוונות המתייחסות למשפחות בישראל על מנת לקדם את המחקר ולהפרות את הדיון האקדמי בנושא מוסד המשפחה בעבר ובהווה. לשם כך, יתקבלו מאמרים בהיקף שבין 6000-8000 מלה, כולל הערות השוליים, מכל הדיסציפלינות (סוציולוגיה, ספרות, היסטוריה, אנתרופולוגיה, משפטים, פסיכולוגיה, חינוך, עבודה סוציאלית, גרונטולוגיה, תקשורת, מדעי המדינה, תיאולוגיה, וכו'), בשיטות מחקר כמותניות או איכותניות. יתקבלו רק מחקרים מקוריים שטרם ראו אור בעברית ובשפות אחרות, בכפוף להליך שיפוט אנונימי כפול. חוברת הנושא (מס' 30) מיועדת לצאת ב-2023. בשלב ראשון, נבקש מהחוקרות והחוקרים לשלוח עד **ה-1 ביולי** תקציר **בעברית** של עד 300 מילה תוך ציון הכותרת, שם המחבר/ת או המחברים/ות והשיוך המוסדי. את התקציר יש לשלוח לפרופ' סלביה פוגל - ביזאוי, sylvia.f@iac.ac.il